

Stefna Íþróttabandalags Akraness og aðildarfélaga þess gegn einelti, áreitni og ofbeldi

Stefnuyfirlýsing

Íþróttabandalag Akraness og aðildarfélög þess taka skýra afstöðu gegn einelti, kynferðislegri áreitni, kynbundinni áreitni, ofbeldi og annarri ótilhlýðilegri háttsemi.

ÍA leggur áherslu á að skapa og viðhalda umhverfi þar sem gagnkvæm virðing, traust, heilindi og fagmannlegt viðmót er í hávegum haft í öllum samskiptum. Til þess að undirstrika það hefur skýr stefna og verkferlar verið sett fram sem fela í sér nauðsynlegar aðgerðir til að koma í veg fyrir og uppræta háttsemi sem teljast má einelti, áreitni eða ofbeldi.

Stefna ÍA vegna eineltis, áreitni og ofbeldis

Stefna þessi gildir fyrir alla starfsmenn og iðkendur ÍA og forráðmenn þeirra og gildir um öll störf og starfsemi sem fram fer undir merkjum ÍA.

ÍA líður ekki einelti, kynferðislega áreitni, kynbundna áreitni og ofbeldi innan sinna vébanda og skuldbindur sig til að:

- Tryggja og viðhalda heilbrigðu og öruggu starfsumhverfi fyrir allt starfsfólk og iðkendur ÍA.
- Vinna að forvörnum gegn einelti, áreitni og ofbeldi.
- Bregðast skjótt við rökstuddum grun um einelti, áreitni og ofbeldi innan vébanda ÍA
- Vinna eftir samræmdum verkferlum og viðbragðsáætlun um einelti, áreitni og ofbeldi, á faglegan og óhlutdrægan hátt.
- Gæta jafnræðis og nærgætni í öllum aðgerðum.

Ábyrgð og skyldur ÍA

Framkvæmdastjórn ÍA og stjórnir aðildarfélaga ÍA bera ábyrgð á því að viðhalda góðu umhverfi fyrir iðkendur og starfsmenn sem er laust við einelti, áreitni eða ofbeldi.

Skyldur stjórnenda hjá ÍA fela m.a. í sér að:

- Sýna gott fordæmi með faglegu viðmóti sem einkennist af tillitsemi, kurteisi, virðingu, og umburðarlyndi.
- Sýna í orði og athöfn að einelti, áreitni og annað ofbeldi er ekki liðið.
- Tryggja að allir iðkendur, starfsmenn og forráðamenn fái upplýsingar um hvert þeir geti leitað ef þeir upplifa einelti, áreitni og ofbeldi.
- Bregðast skjótt við ef þeir verða varir við óviðeigandi hegðun í skilningi þessarar stefnu, eða fá vitneskju um slíkt.
- Virða rétt allra til réttlátrar málsmeðferðar.
- Styðja við aðila sem vinna að athugun eða úrlausn mála.
- Íhlutast og grípa til aðgerða, eftir atvikum á meðan og eftir að málsmeðferð lýkur.

Viðbrögð vegna áreitni, ofbeldis eða eineltis innan raða ÍA

ÍA ber að gera **aðgerðaáætlun** sem felst meðal annars í því að tilgreina til hvaða aðgerða skuli gripið í því skyni að koma í veg fyrir einelti, kynferðislega áreitni, kynbundna áreitni og ofbeldi og hvað skuli gert ef slík atvik koma upp eða grunur leiki á því að slík atvik hafi komið upp.

Þar þarf m.a. að koma fram:

- Hvernig fræðslu til iðkenda, forráðamanna og starfsmanna skuli háttað með það að markmiði að draga úr hættu á að einelti, áreitni eða ofbeldi.
- Hvernig aðstæðum við æfingar, ferðalög og keppni skuli háttað þannig að dregið sé úr hættu á að aðstæður skapist sem líkur eru á að leitt geti til eineltis, áreitni eða ofbeldis.
- Hvert iðkendur, forráðamenn eða starfsmenn geti komið á framfæri kvörtun eða ábendingu um einelti, áreitni eða ofbeldi innan vébanda ÍA.
- Hvaða aðgerða grípa skuli til komi fram kvörtun, ábending eða rökstuddur grunur um að einelti, áreitni eða ofbeldi eigi sér stað eða hafi átt sér stað innar raða ÍA.
- Hvaða aðgerða skuli gripið til í kjölfar máls vegna eineltis, áreitni eða ofbeldis í því skyni að koma í veg fyrir að slík hegðun endurtaki sig.

Viðbragðsteymi vegna áreitni, ofbeldis eða eineltis innan raða ÍA

ÍA ber að skipa viðbragðsteymi sem tekur á málum ef upp koma mál tengd einelti, áreitni eða ofbeldi innan vébanda ÍA. Í viðbragðsteyminu skulu sitja: Formaður ÍA, framkvæmdastjóri ÍA, einn formaður aðildarfélags ÍA og sérfræðingur frá Akraneskaupstað. Hlutverk viðbragðsteymis er m.a. að:

- Gera **viðbragðsáætlun** vegna eineltis, áreitni eða ofbeldis
- Bregðast við tilkynningum um einelti, áreitni eða ofbeldi í samræmi við viðbragðsáætlun.
- Að vinna að úrvinnslu og lausn mála með eins hlutlausum hætti og mögulegt er og afgreiða beiðnir um álit og ráðgjöf eins fljótt og auðið er.
- Fylgja eftir málum er varða einelti, áreitni eða ofbeldi og hlúa að málsaðilum
- Upplýsa hlutaðeigandi um niðurstöðu mála.
- Gæta að því að við meðferð mála sé farið eftir nýrri persónuverndarlöggjöf.

Skilgreiningar eineltis, áreitni og ofbeldis

Einelti er síendurtekin hegðun sem almennt er til þess fallin að valda vanlíðan hjá þeim sem fyrir henni verður, svo sem með því að gera lítið úr, móðga, særa eða ógna viðkomandi eða að valda honum ótta.

Almennt gildir að til að hegðun teljist einelti þarf mynstur endurtekinnar, lítilsvirðandi eða neikvæðrar hegðunar og þróunar samskipta að vera til staðar og valda vanlíðan hjá þeim sem hún beinist að.

Um einelti getur verið að ræða hvort sem það er ásetningur geranda eður ei.

Einelti getur falið í sér misbeitingu valds, óformlegs eða formlegs sem meintur þolandi á erfitt með að verjast. Tilfallandi árekstrar eða skoðanaágreiningur er ekki einelti eða áreitni.

Einelti getur m.a. falið í eftirfarandi ef um endurtekin atvik eru að ræða:

- Særandi eða móðgandi athugasemdir gagnvart þolanda, fjandskapur, baktal og rógur eða útilokun frá félagslegum og faglegum samskiptum.
- Að niðurlægja þolandann eða gera hann að athlægi.
- Niðurlægging eða auðmýking, t.d. vegna aldurs, kynferðis, uppruna, kynhneigðar, litarháttar, kynvitundar eða líkamlegs atgervis.
- Hunsun, útilokun iðkanda, t.d. með því að láta eins og þeir séu ekki á staðnum.

Kynferðisleg áreitni er hvers kyns kynferðisleg hegðun sem er í óþökk þess sem fyrir henni verður og hefur þann tilgang eða þau áhrif að misbjóða virðingu viðkomandi, einkum þegar hegðunin leiðir til ógnandi, fjandsamlegrar, niðurlægjandi, auðmýkjandi eða móðgandi aðstæðna. Hegðunin getur verið orðbundin, táknræn og/eða líkamleg. Almennt gildir um kynferðislega áreitni að hún er í óþökk þess sem fyrir henni verður. Upplifun einstaklingsins skiptir meginmáli í þessu sambandi.

Kynferðisleg áreitni getur verið orðbundin, táknræn og/eða líkamleg og birtist m.a. í eftirfarandi hegðun:

- Grófur munnsöfnuður.
- Óviðeigandi spurningum um kynferðisleg málefni.
- Snertingu sem er óvelkomin.
- Óviðeigandi athugasemdum settum fram í máli, á vefnum og/eða í gegnum snjallsíma.
- Tvíræð og niðurlægjandi tilboð.

Kynbundin áreitni er hegðun sem tengist kyni þess sem fyrir henni verður, er í óþökk viðkomandi og hefur þann tilgang eða þau áhrif að misbjóða virðingu viðkomandi og skapa aðstæður sem eru ógnandi, fjandsamlegar, niðurlægjandi, auðmýkjandi eða móðgandi fyrir viðkomandi.

Ofbeldi er hverskyns hegðun sem leiðir til, eða gæti leitt til, líkamlegs eða sálræns skaða eða þjáninga þess sem fyrir henni verður, einnig hótun um slíkt, þvingun eða handahófskennda sviptingu frelsis.

Undir ofbeldi fellur einnig **kynferðislegt ofbeldi** sem eru kynferðislegar athafnir gagnvart einstaklingi sem ekki hefur gefið eða er ófær um að veita samþykki sitt. Kynferðislegur lögaldur er 15 ára. Það þýðir að fyrir þann aldur eru allar kynferðislegar athafnir, með eða án vilja barnsins, ólöglegar og ber að tilkynna til yfirvalda, t.d. til 112. Kynferðislegt ofbeldi getur falið í sér;

- Káf og þukl innan sem utan klæða á kynfærum eða öðrum persónulegum stöðum
- Munnmök
- Samfarir eða tilraun til þeirra
- Kynferðislegar myndatökur, áhorf á persónulega staði eða sýna/sendu kynferðislegt efni

